

باقی مہدی قادی شاعری و ج پوٹھواری دی رہتل و ہونڈی
جائی دی و جمالی دیندی اے، ”کچے کھڑے“ دے
لوا بے نال بحث کرو۔

start with the summary of the answer as introduction.

۱ شاعر و تعارف :-

باقی مہدی قادی پوٹھواری شاعر دے
اگھڑ ویل شاعر نہیں۔ انہاں دا تعلق پوٹھواری دے علاقے
توں سی۔ ایس لئی انہاں دیاں نظماں پوٹھواری لہجے
و ج بکھیاں گئیاں نے۔ انہاں نے جھوٹی کھریاں
جھوٹیاں جھوٹیاں نظماں دے لکھے وڈیاں گلاں
کہیاں سں۔ انہاں دی شاعری و ج ہینڈو تے شری
زندگی دی جھلکیاں ملدی نہیں۔ انہاں نے اردو تے
پنجابی زبان و ج شاعری کیتی۔ انہاں دے پنجابی زبان
و ج دو مجموعے چھپ چکے سں جو کہ ”زخمی پیار“ تے
”کچے کھڑے“ سں۔

2 ”کچے کھڑے“ و ج پوٹھواری رہتل دیاں جھلکیاں :-

باقی مہدی قادی تعلق پوٹھواری دے علاقے نال سی ایس
لئی اوہا بہت علاقے دے حالات تے مسائل نال جھلک
جھنگی طرح واقف سں۔ انہاں نے اپنی شاعری دے
ذریعے پوٹھواری علاقے دی تہذیب و ثقافت، لوکاں
دے مزاج، مسائل، معاشرتی حالات تے لوں بھری
خوبصورتی نال بیان کیتا اے۔

۱۔ یوٹھویاری معاشرتی حالات :-

باقی صدیق یوٹھویاری

معاشرتی حالات توں بھٹی طرح واقف سن۔ انہاں نے
معاشرتی حالات دے بارے اپنے دُکھ درد ۱۷۷۱ اظہار اپنی
تظم "باری وج بیٹھا" توں "وج کیتا" دے شانہ دے
سلاطین معاشرہ دے وج بہت ساریاں تبدیلیاں آجلیاں
نہں تے ان تسمہ تبدیلیاں دیں جے توں ایہو ہے حالات
پیدا ہو جکے فہم جہاں وج کسی دی گزرت محفوظ نہیں۔
کلیں خاموشی نال اولاد ایہ سب کچھ دیکھ رہے نیں کیوں
ہے ایس توں علاوہ انہاں دے کول ہور کوئی حل یا چارہ

نہیں اے

بدل آن جھٹھر جھٹھلن

میرے آڈن، ہر فے ملن

آماں تے نہ سماں

باری وج بیٹھا توں

۲۔ یوٹھویاری لوکاں دے مزاج تے رویے :-

باقی صدیق

یوٹھویاری لوکاں دے مزاج، رویے تے نفسیات دے
جنگ جہان سن۔ انہاں نے لوکاں دی نفسیات تے
ادیاں ۱۷ بڑا گہری نال مشاہدہ کیتا۔ اپنی تظم "میں تے
میں" وج لہرے سوینے ڈھنگ نال لوکاں دے ظاہر
تے باطن دے فرق توں بیان کیتا اے

میں انسان

میشے کئی بکھاوے

پاک پیچھا دلاں
دنیا تے

ہم پر پیچھا دینا مینڈے اندر شوکے

مینڈی مٹی بھٹ

iii لوکاں دی منافقت :-

باقی مدد ملی نے اپنی سنائی

دے ذریعے اسٹھائی طبقے دی لقیٹی تصویر، انسانیت

دی لڈ لیل، تے لوکاں دی منافقت نوں بڑے اچھے

اندز وچ بیان کیتا اے۔ اپنی نظم ”وڈے لڈے“

وچ انہاں نے وڈے لوکاں دی منافقت نوں علامت

اندز وچ بیان کیتا اے۔ مثال دے ونگی ویکھو:

سنگ اٹی بنا کچا دھماکے

گل گئے نا بکھوگ

فیروں کھڑا آکھے

کوڑے ہونے وڈے لڈے

iv معاشرتی خرابیاں ۱۶ بیان :-

شائرا اپنے ویلے دیاں

معاشرتی خرابیاں نوں واقف سہ۔ انہاں نے معاشرتی

بے لالائی، رشوت تے سفارش جیہی معاشرے

وچ موجود برائیاں تے طنز کیتا اے۔ اپنی نظم

”گڈی“ وچ تباہی ول جارتے معاشرے ۱۶ حال علامت

اندز وچ بیان کیتا اے۔

پاک گڈی جلتے

اکے ملے لپٹے پیچھے

پچھلے دن پہلے آئے

برڈ کھری ڈنگی

برڈ برزہ ڈنگلا

v یوٹھو ہار وچ ظالم تے اوہدا بھاگ :-

شاہری دے دریغ

باقی صدیہ نے کچھ ایسے کردار دی صفادف کرا دیں
جیٹ سے بر مگی محبہ پنڈ پشیر تے ملک وچ لوتوڑ ہونڈے
نیں، ایسے لوک اپنے آپ نکل سبھ کچھ
سبھ دے میں تے کر لوکاں نول اپنے ظلم و ستم 17
نشان بنائی دیکھ دے میں تسم 17 وچ شاہری نے
آک ایہو جے کردار نول صفادف کرایا اے مثال دی
ونگی ویکھو :

17 ویک بدماش

آجائ شملہ رکھ

بھٹے کپڑے لائے

ٹرنا بکھڑا فتنہ

ایہو جے لوکاں دا بھاگ دی بڑا ہونڈا ہے

کسی ویکوں فرزین

لیکھ اُسے نی لاش

v یوٹھو ہاری تہذیب و ثقافت 17 زوال :-

ہر انسان نول اپنی

مٹ نال پیار ہوندا اے۔ ایس لئی اپنے ملک یا علاقے نول

دکھرتی ماں دا درجہ دتا جاندا اے۔ باقی صدیہ دی

شاہری وچ یوٹھو ہاری ریتل ریتل دیاں بڑی سونپیاں

جھلکاریاں عداویاں ہیں۔ مثال لئی نظم ”سُرگھی ناویلا“ دی اے
دنگی ویلھو:

سُرگھی ناویلا ہویا

جاگ پٹیاں کھلایاں

کسے آن بلان پٹیاں

اٹھاں نیاں ٹلیاں

لیکن وقت گزرن دے نال نال پنڈ دی لٹکا تھن پو

اُقامت و ج کئی تبدیلیاں ہوئیاں ہیں۔ شاعر نے نظم

”ایہ نہیں مینڈا گراں“ وچ دسیا کہ ادھ بھسے نہ رہے بعد اپنے

پنڈ گیا تے ادھ نور ادھ کجھ وی نہ بھا جو ادھ جھوٹ کے گیا

سی۔ ساریاں، ریتاں، روپیاں، رسم و رواج، ٹپے، ڈھکے،

حایہ جی کہ پنڈ دی ساری شامنت بدل چکی سی۔ شاعر

اپنے خیالات دا اظہار اہسروں کردا ہے:

نہ ادھ پنڈ کھاں نہ اور جھوٹے

نہ ادھ گھمے گھمے ہلوٹے

نہ ادھ گولڈی جھان

ایہ نہیں مینڈا گراں

vii پوٹھواری لوک گیتاں دا رنگ :-

باقی مدد لئی دی شاعری

وچ پوٹھواری لوک گیتاں دی جھاپ بڑی دا رنج

تھریندی اے۔ مثال لئی نظم ”دُنا پیا سورن ڈھولا“ دی

اک دنگی ویلھو:

دُنیا بل بل رنگ وٹاے

دھپ عمارت نی تھریں اُٹے

کمرشلے نی: جہاں ڈکھولا

دگنا پیا سوراں ڈکھولا

یوٹھو پکی کمپیڈاں :-

کتاب دے پنجویں سرناو میں

”کمپیڈاں دے درن چار“ وجہ شائرنے اٹن درسی

کمپیڈاں جھپن جھپوت، اٹی ڈن تے کوڈی ۱۶ ذکر

کیتا اے، شمال تے ونگی ویکھو:

جائک کمپیڈاں اٹی ڈن

کوٹی بدے کوٹی بدے اٹے

ڈن چاے اٹی: پچھے ڈوڑن

use marker for references.

اپنی درن جھوڑاں

ہذا سماج دریاں بری رساں دا بیان :-

باقی مہولہ اپنے

علاقے دریاں فرسودہ تے بری رساں توں بھنگی طرح

واقف سہ۔ پچھلے مہا انہاں نے جیمز جی بری

دسم توں لکھیا شائری دا موشور بنالیا اے۔

معاشرے دجھاں باب اپنی دکھی تے اچھا جیمز دے

دے دھمت کرن ادمارے دے تے تے ایس

طرح اے ساری زندگی ادمارے تے فرہنے دے پوجھ تے

گزار دے تے شائرنے دکھی دے اپنے حال پیو

لئی جذبات توں ایس طرح بیان کیتا اے

مینڈا ۱۶ ج بنانہ امہر پیٹے

میں کوٹی جیمز نہ منگی

ایہہ لکھم کنڈے پوڑسی

ایلیگٹوٹالاسی اگ

مادی قُل:-

باختی صدیقی نے بڑی خوبصورتی نال بوٹھویاں

ریتل ریتل نوں بیان کیٹا اے۔ انہاں نے بوٹھویاں

معاصر ۱۹۵۷ء دی تہذیب و ثقافت، معاشرتی حالات،

فرسودہ رسم و رواج، ٹوٹ پھریاں دے ظاہر انہاں نے

کھل کے اظہار کیٹا اے۔ انہاں نے اظہار خیال

لئی بوٹھویاں لکھ دیں اپنا کارنامہ نئی نگر دیاں

تھیاں دکھیاں نیں۔

